

Інформаційний бюлетень

Три роки з початку повномасштабного вторгнення в Україну:
ключові факти та висновки щодо впливу на права людини
24 лютого 2022 року – лютий 2025 року

Цей інформаційний бюлетень узагальнює сукупний вплив повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну на права людини та захист цивільного населення. Він ґрунтується на даних моніторингу, документації та публічних доповідях Моніторингової місії ООН з прав людини в Україні (ММПЛУ).

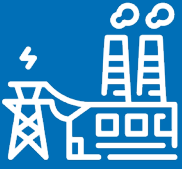

Щонайменше **12 654**
цивільні особи загинули
(включаючи **673** дітими), а
29 392 отримали поранення
(включаючи **1865** дітей)

Шкода цивільному населенню

Втрати серед цивільних осіб:

- З 24 лютого 2022 року загинули щонайменше 12 654 цивільні особи, а 29 392 отримали поранення. Переважна більшість (84%) постраждала на підконтрольній Уряду України території.¹
- Серед загиблих – 673 дітими, ще 1865 отримали поранення. Хоча люди старшого віку становлять лише 25 % загального населення, у 2024 році на них припадало майже половина загиблих серед цивільного населення та понад третина поранених² у прифронтових громадах.
- Випадки загибелі та поранення цивільних осіб зафіксовані у 24 з 27 адміністративних регіонів України.
- У 2024 році кількість загиблих і поранених серед цивільного населення зросла на 30% порівняно з 2023 роком.

Внаслідок цих атак значно зменшилася потужність генерації електроенергії

Атаки на енергетичну інфраструктуру:

- Російські збройні сили навмисно, неодноразово та систематично атакували енергетичну інфраструктуру України, здійснюючи масштабні скоординовані удари.
- Внаслідок цих атак значно зменшилася потужність генерації електроенергії, що спричинило аварійні та планові відключення електроенергії по всій країні.
- Вторинні наслідки цих ударів вплинули на водопостачання, системи каналізації та санітарію, опалення та гаряче водопостачання, охорону здоров'я, освіту та загальний стан економіки.

Щонайменше **790** атак, які пошкодили або знищили медичні заклади

Пошкодження медичних і навчальних закладів:

- З 24 лютого 2022 року зафіксовано щонайменше 790 атак, які пошкодили або знищили медичні заклади, та 1670 атак на навчальні заклади.
- У 2024 році зафіксовано щонайменше 306 атак на медичні заклади – це втричі більше, ніж у 2023 році. Щонайменше 576 атак було спрямовано на навчальні заклади, що на 96 % більше, ніж у 2023 році.

Забруднено близько **139 000** км² території

Шкода навколишньому середовищу:

- Україна залишається однією з країн із найвищим рівнем забруднення вибухонебезпечними пережитками війни та мінами, що створює довгострокову загрозу для цивільного населення. За оцінками, забруднено близько 139 000 км² території.
- Руйнування греблі Каховської ГЕС 6 червня 2023 року спричинило масштабну повінь, що призвела до екологічної катастрофи з нищівними наслідками для громад у регіоні.

ММПЛУ підтвердила
страți 71 українського
військовополоненого
і 26 російських
військовополонених

Під час ув'язнення
загинув щонайменше
21 український
військовополонений
і 1 російський
військовополонений

Окупаційна влада
Російської Федерації
на окупованій території
України в порушення
норм міжнародного
права:

ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНІ

Українські військовополонені в російському полоні:

- Російська влада систематично і широко застосовує катування, зокрема сексуальне насильство, та утримує українських військовополонених у неналежних умовах. Майже всі (95%) зі 454 звільнених українських військовополонених, яких опитали, повідомили про пережите катування або жорстоке поводження в російському полоні. Катування були поширені під час допитів і на всіх етапах полону. 237 опитаних зазнали сексуального насильства.
- Під час ув'язнення загинув щонайменше 21 український військовополонений.
- ММПЛУ підтвердила страți 71 українського військовополоненого з лютого 2022 року. Від серпня 2024 року зафіксовано тривожне різке зростання випадків страт: щонайменше 79 страт у 24 окремих інцидентах були визнані як достовірні.

Російські військовополонені в українському полоні:

- Приблизно половина з 469 опитаних російських військовополонених повідомили про випадки катувань і жорстокого поводження, здебільшого на початкових етапах полону, до їхнього переведення в офіційні місця інтернування. 26 опитаних зазнали сексуального насильства.
- Під час ув'язнення загинув щонайменше 1 російський військовополонений.
- ММПЛУ підтвердила страту 26 російських військовополонених (усі чоловіки). За винятком 1 випадку, ці страți сталися у 2022 році та на початку 2023 року.

ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ НА ТЕРИТОРІЇ, ЯКА ОКУПОВАНА РОСІЙСЬКОЮ ФЕДЕРАЦІЄЮ

Порушення законів окупації:

- Повністю нав'язувала російську систему управління, правоохоронних органів, судову систему та освіти.
- Примушувала місцевих жителів приймати громадянство Російської Федерації.
- Все частіше вимагає від мешканців отримувати російські паспорти для доступу до медичних послуг, укладання угод купівлі-продажу нерухомості, працевлаштування в державному секторі та отримання соціальних виплат.
- Піддавала місцевих жителів примусовому призову до збройних сил та вела пропаганду за військову службу.
- Змушувала дітей демонструвати лояльність до російської держави, зокрема через навчання військовим навичкам для майбутньої служби.

Щонайменше **170** цивільних осіб (**142** чоловіки, **23** жінки, **3** хлопчики, **2** дівчинки) були страчені в районах, контрольованих російською владою

Поводження з цивільними ув'язненими під фізичним контролем Російської Федерації:

- Приблизно три чверті з 281 опитаної звільненої цивільної особи, що були затримані, надали достовірні свідчення про пережиті катування або жорстоке поводження.
- Щонайменше 29 цивільних осіб (усі чоловіки) загинули під час ув'язнення в місцях утримання на окупованій території.
- Щонайменше 170 цивільних осіб (142 чоловіки, 23 жінки, 3 хлопчики, 2 дівчинки) були страчені в районах, контрольованих російською владою, включно з місцями ув'язнення.

В окупованому Криму щонайменше **1057** місцевих мешканців (**493** жінки та **564** чоловіки) були засуджені за адміністративні правопорушення, зокрема за «дискредитацію збройних сил Російської Федерації» та «демонстрацію нацистської символіки чи прояв неповаги до російської держави»

Основоположні свободи та громадянський простір:

- Російська влада суттєво обмежила свободу релігії та переконань, свободу вираження поглядів і свободу мирних зібрань.
- В окупованому Криму щонайменше 1057 місцевих мешканців (493 жінки та 564 чоловіки) були засуджені за адміністративні правопорушення, зокрема за «дискредитацію збройних сил Російської Федерації» та «демонстрацію нацистської символіки чи прояв неповаги до російської держави». У багатьох випадках покарання застосовувалися за законне висловлення власної думки або демонстрацію символів української ідентичності.
- Журналісти та медіа зазнавали переслідувань за дії, що підпадають під право на свободу вираження поглядів, зокрема за вживання слова «війна» щодо російського збройного нападу на Україну, заклики до опору мобілізації до збройних сил Російської Федерації та публікацію доповідей Генерального секретаря ООН.
- Членів релігійних спільнот, яких вважають противниками Російської Федерації та її збройного нападу на Україну, затримували, засуджували до ув'язнення або депортували. Особливо постраждали Свідки Єгови та представники організації Хізб ут-Тахрір, які заборонені в Російській Федерації, але легально діють в Україні.

Аналіз понад **2000** судових вироків показав, що близько **13%** осіб, засуджених українською владою за «колабораційну діяльність», притягувалися до кримінальної відповідальності за дії, які, в принципі, могли законно вимагатися окупаційною державою

ПРАВА ЛЮДИНИ НА ПІДКОНТРОЛЬНІЙ УРЯДУ УКРАЇНИ ТЕРИТОРІЇ

Поводження з цивільними особами, затриманими у зв'язку з конфліктом

• Із 450 затриманих у зв'язку з конфліктом, опитаних з 2022 року, більше третини повідомили про катування чи жорстоке поводження, включно з погрозами.

Кримінальне переслідування за колабораційну діяльність:

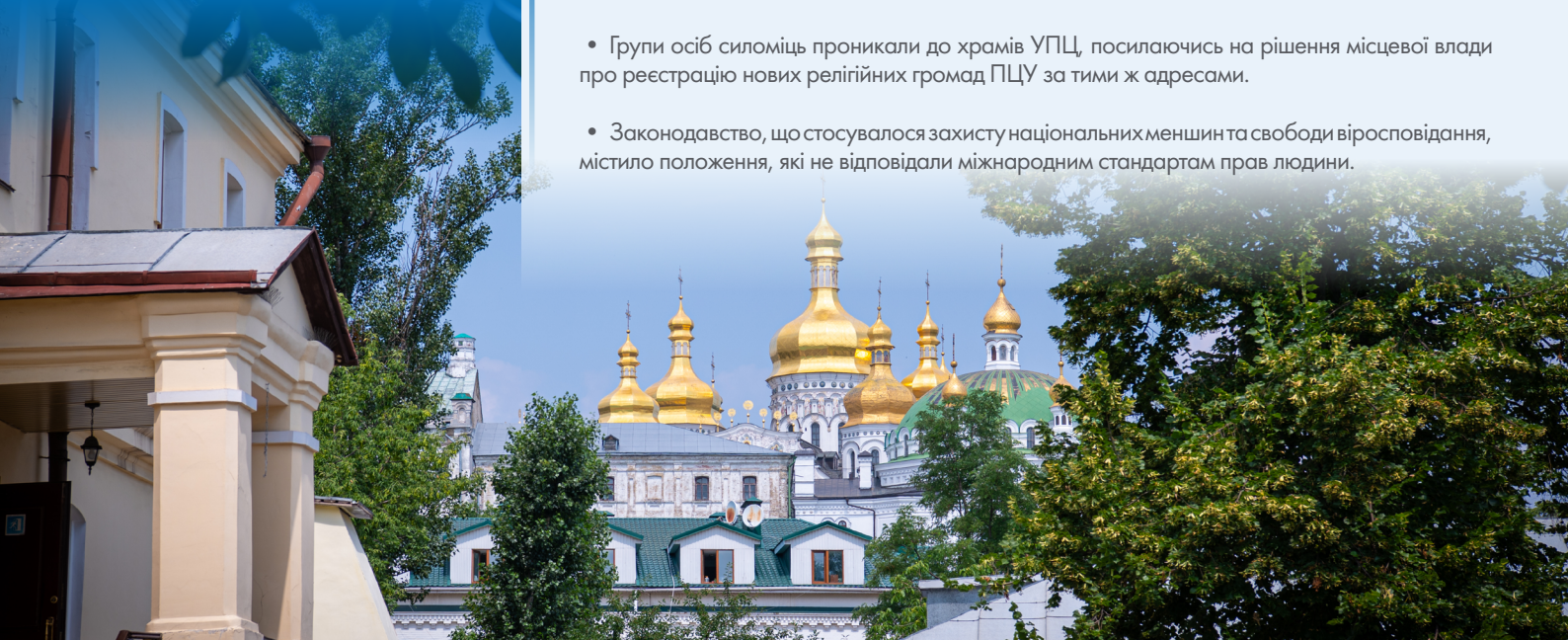
• Аналіз понад 2000 судових вироків показав, що близько 13% осіб, засуджених українською владою за «колабораційну діяльність», притягувалися до кримінальної відповідальності за дії, які, в принципі, могли законно вимагатися окупаційною державою. Такі переслідування не відповідають міжнародному праву.

• При ухваленні рішень щодо таких вироків українська влада недостатньо враховувала індивідуальні обставини, зокрема наявність примусу.

Релігія та права національних меншин:

• Групи осіб силоміць проникали до храмів УПЦ, посилаючись на рішення місцевої влади про реєстрацію нових релігійних громад ПЦУ за тими ж адресами.

• Законодавство, що стосувалося захисту національних меншин та свободи віросповідання, містило положення, які не відповідали міжнародним стандартам прав людини.

Висновки ММПЛУ з 24 лютого 2022 року³ ґрунтуються на

МЕТОДОЛОГІЯ

- 7 783 інтерв'ю (3847 жінок і 3936 чоловіків)
- 715 виїздах до районів підвищеного ризику, зокрема до прифронтових населених пунктів.
- 96 візитів до місць утримання.
- Моніторингу 200 судових засідань.
- 140 візитів до закладів опіки та притулків.
- Моніторингу 9 зборів.
- Аналізі різноманітних джерел, включаючи офіційні документи, судові матеріали, відкриті дані, відео, фотографії та медичні записи, для перевірки зібраної інформації.

ПРИМІТКИ

1. Реальна кількість жертв серед цивільного населення, ймовірно, значно вища, оскільки багато випадків смертей та поранень, особливо в перші дні після повномасштабного збройного нападу 24 лютого 2022 року, залишилися непідтвердженими через масовий потік повідомлень і відсутність доступу до постраждалих регіонів.

2. На основі даних, де було зазначено вік.

3. Ця статистика охоплює період з 24 лютого 2022 року до 30 листопада 2024 року.

X: @UNHumanRightsUA

Facebook: @UNHumanRightsUkraine

Instagram: @UNHumanRights.Ukraine

Сайт ММПЛУ: ukraine.ohchr.org/uk

Лютий 2025